

De opleiding Herborist

In de sector van de voedingssupplementen

De sector van de voedingssupplementen en vooral die op basis van planten wordt nog steeds gekenmerkt door een enorme groei. Internet neemt het over, ongelukkig in negatieve zin naar kwaliteit van aanbod toe. Op natuurlijk wijze de gezondheid behouden, zelfs "genezen met planten" is een hype. En niet alleen onze gezondheid, maar ook de gezondheid van onze dieren willen we meer natuurlijk aanpakken.

Dit is op zich een zeer goed gegeven, ware het niet dat er de laatste tijd soms artikels in de media verschijnen en mensen worden geïnterviewd, die niet altijd volledig op de hoogte zijn van hoe bepaalde planten specifiek werken, wat de werkelijke interacties kunnen zijn met reguliere medicatie en dus eenvoudige, populaire kruidenmengsels zoals kamillethee gaan afraden, allemaal onder het mom van de veiligheid van de consument.

Het feit dat zoiets mogelijk is, laat zien dat de sector van de voedingssupplementen wel wat pijnpunten heeft. Wanneer spreken we bijvoorbeeld van een voedingssupplement op basis van planten en wanneer van een geneesmiddel op basis van planten? Mogen voedingssupplementen binnenkort alleen nog maar in de apotheek verkocht worden? Een apotheker is - dankzij zijn opleiding - goed op de hoogte van de werking van reguliere medicatie, maar hoe zit het met zijn kennis over planten? Dikwijls wordt er, niet alleen vanuit de farmaceutische sector, maar ook vanuit de sector van de voedingssupplementen, een waaier aan producten aangeboden, die allemaal dezelfde planten of een gelijkaardig mengsel hiervan bevatten. Zijn deze dan allemaal gelijkwaardig? Of bestaan er verschillen in werkzaamheid en hoe kan men kwaliteitsvolle van minder kwaliteitsvolle producten onderscheiden? In het kader hiervan is het belangrijk te vermelden dat er in België opleidingen "Herborist" worden ingericht. Echter, aangezien dit geen erkend beroep is met éénduidige doelstellingen, vullen verschillende onderwijsinstellingen het curriculum naar best vermogen en op hun eigen manier in. De definitie van een "Herborist" is nochtans bij wet vastgelegd. Later hierover meer.

Wetgeving

Problemen te over zou je kunnen zeggen, ware het niet dat de wetgever zeer duidelijk is. Omdat de veiligheid van de consument primordiaal is, heeft men in augustus 1997 een Koninklijk Besluit goedgekeurd, in de wandelgangen het "Plantenbesluit" genoemd. Hierin wordt zeer duidelijk gesteld dat elk voedingssupplement voor orale toepassingen en onder voorgedoseerde¹ vorm moet genotificeerd worden vooraleer het mag worden verkocht. Elke producent moet dus kunnen bewijzen dat zijn product in de eerste plaats veilig (vrij van toxische stoffen) is en moet ook de nodige

vermeldingen op het etiket in acht nemen. Het is zelfs zo dat vele landen hun producten laten notificeren in België om het product nadien op hun markt te mogen verkopen (principe of mutual recognition). Ook de definitie van voedingssupplement zelf ligt vast volgens de Europese regelgeving: "Als aanvulling op de normale voeding bedoelde voorgedoseerde voedingsmiddelen, die een geconcentreerde bron vormen van één of meer nutriënten, planten, plantenbereidingen of andere stoffen met een nutritioneel of fysiologisch effect."

Be-Life
NATURAL PRODUCTS
by Bio-Life Laboratory

Chlorella 500 BIO

Gecontroleerde cultuur

Microalgen met MAXI VOORDELEN !

Chlorella is een groene alg uit zoet water, arm aan jodium. Chlorella is gekend voor zijn rijkdom aan **proteïnen, vitaminen, mineralen, essentiële vetzuren** en **chlorophyl** (4x meer dan Spirulina).

Deze rijkdom vertaalt zich in unieke **ontgiftende eigenschappen**, voornamelijk van **zware metalen**, en in een breed gamma aan gevarieerde **gezondheidsbevorderende effecten**. Niet alleen **vitaliserend** en **tonus herstellend** maar ook stimuleren van het **natuurlijke afweersysteem**, herstel van de **intestinale flora**, onderhoud en herstel van een goede **bloedsomloop, celregeneratie**, zijn hiervan enkele voorbeelden...

200 tabs
Beschikbaar in je bioshop

FREE
GLUTEN / LACTOSE
SACCHAROSE
GIST
ZETMEEL
ZOUT

Laboratory Manufacturer **www.be-life.eu**

ECOLOGICAL PACKAGING

Sinds februari 2017 zijn de plantenlijsten in bovenvermeld KB uitgebreid in overeenstemming met de zogenaamde BELFRIT-lijst. Dit is een “levende” lijst van planten, tot stand gekomen in samenwerking tussen België (als voortrekkers), Frankrijk en Italië. In deze lijsten wordt duidelijk onderscheid gemaakt tussen planten, die al dan niet in voedingssupplementen mogen worden verwerkt; ook de maximale dosis van één of meerdere, actieve planteninholdstoffen, die een voedingssupplement mag bevatten, wordt duidelijk vermeld, evenals toegelaten plantendelen en eventuele beperkingen in gebruik. Verder dient men te weten dat er in België een Plantencommissie bestaat die samen met het FAVV² toeziet op het navolgen van dit KB. Moeten we hieruit dan niet afleiden dat er soms, waarschijnlijk vanuit onwetendheid, nogal wat wordt overdreven als het gaat over de veiligheid van voedingssupplementen op basis van planten?!

Opleiding tot ‘Herborist’

Een mogelijk pijnpunt daarentegen is wel de opleiding tot “Herborist”. Deze zou een essentiële rol moeten spelen bij het adviseren van de consument i.v.m. het aanwenden van voedingssupplementen. De definitie van herborist luidt als volgt: “Een herborist is een persoon/handelaar, die met vrucht een erkende opleiding heeft doorlopen die hem/haar toelaat op een wetenschappelijk verantwoorde wijze de consument te adviseren i.v.m. het gebruik van voedingssupplementen en uitwendig verzorgende preparaten en deze kan fabriceren, verkopen en/of in de handel brengen zonder dat deze een gevaar inhouden voor de volksgezondheid, maar deze juist bevorderen/in stand houden. Verder bezit hij/zij een dusdanige kennis van het hele productieproces dat hij/zij deze activiteiten op een adequate wijze (verzekeren van kwaliteit) kan uitoefenen. Verder gebruikt de herborist de verworven kennis eveneens voor het verstrekken van informatie en educatie.”

Zoals reeds aangehaald zijn er verschillende opleidingscentra, die deze opleiding aanbieden. Omdat deze op de hoogte zijn van het feit dat men niet alleen op Vlaams niveau, maar zeker ook op federaal niveau meer consistentie moet gaan creëren, heeft men onlangs een vergelijkende studie uitgevoerd tussen enkele grote centra en is men tot de vaststelling gekomen dat de curricula van hun opleiding herborist grotendeels overeenkomen. Er wordt nu gezocht naar een manier om deze curricula nog meer op elkaar af te stellen. Het uiteindelijke doel hiervan is om een opleiding herborist aan te bieden waarvan het diploma zal leiden tot een erkenning van het beroep “Herborist”. Het lijkt in principe eenvoudig, maar we mogen niet vergeten dat de invloed van Europa niet te onderschatten is. In tegendeel zelfs, we hebben ook consistentie binnen Europa nodig, willen we het beroep erkend krijgen. Connecties met onze collega’s in Nederland zijn ondertussen gelegd en lijken veelbelovend. Dankzij de totstandkoming van de BELFRIT-lijsten is ook de bereidheid van Frankrijk en Italië groot om mee aan de kar te trekken.

Kwaliteitsvolle voedingssupplementen ?

Verder is het belangrijk om even stil te staan bij het begrip “kwaliteitsvolle voedingssupplementen”. Zoals reeds gezegd, eist de wet dat een voedingssupplement veilig moet zijn, maar er wordt geen melding gemaakt dat het ook werkzaam moet zijn. Er werd al eerder aangegeven dat een voedingssupplement nooit zo hoog gedoseerd mag worden dan een fytotherapeutikum.

Omdat dus de wet voorschrijft dat een voedingssupplement enkel veilig moet zijn, heeft dit spijtig genoeg geleid tot het op de markt

brengen van minimaal gedoseerde voedingssupplementen. En dit gebeurt door sommige bedrijven, die eerder belang hechten aan de inkomsten dan aan de werkzaamheid. Ze vormen zo oneerlijke concurrentie met bedrijven, die wel investeren in goede, werkzame producten.

We zouden deze praktijken aan banden kunnen leggen, op voorwaarde dat er voldoende wetenschappelijke en neutrale kennis over planten ter beschikking wordt gesteld. Het is immers belangrijk om te weten dat er tal van factoren een rol spelen om een kwaliteitsvol voedingssupplement te bekomen. Welke zijn bijvoorbeeld de beoogde actieve inhoudsstoffen? Wat zijn hun eigenschappen naar stabiliteit en oplosbaarheid toe? Over welk type extract/welke bereiding gaat het? Hoe werd er gestandaardiseerd? Wat zijn de mogelijke interacties? Een moeilijke oefening, die telkens opnieuw gemaakt moet worden en de nodige professionaliteit vereist. Deze zou zeker aanwezig moeten zijn in de bedrijven die kwaliteitsvolle producten op de markt brengen, maar dit is niet altijd het geval. Ondertussen is het voor de consument moeilijk om een onderscheid hiertussen te kunnen maken. Hierin ligt een belangrijke taak weggelegd voor de goed opgeleide "Herborist".

Fytotherapeutica ?

En wat dan met het onderscheid met de fytotherapeutica? Er werd eerder al gewezen op de maximale dosis aan actieve inhoudsstoffen dat mag aanwezig zijn in voedingssupplementen. Verder laat de Europees vastgelegde definitie van beide categorieën toe dat zij

complementair aan elkaar kunnen worden aangewend. Er hoeft dus geen competitie tussen beiden op te treden, een onderscheid dat in de praktijk ook onvoldoende is gekend. Ook hier kan een goed opgeleide herborist een belangrijke rol spelen.

Je zou nog kunnen opmerken: "Is er dan geen weerstand van de Orde van artsen"? Ook dat heeft weer te maken met het feit dat men tot nu toe en over het algemeen te weinig kent van planten. Als een arts meer over wetenschappelijk gefundeerde en bij voorkeur neutrale informatie zou kunnen beschikken, zou hij, na het stellen van een diagnose, veel beter kunnen beslissen of hij een fytotherapeuticum of een regulier middel voorschrijft, al dan niet in combinatie met een voedingssupplement.

Als conclusie kan men stellen dat het belangrijk is dat de sector van de "Herboristerij" meer professioneel in het daglicht komt te staan en dat we meer moeten gaan samenwerken, zeker om de exponentieel groeiende kennis over planten te (blijven) delen. Dit komt ten goede aan iedereen, de consument op de eerste plaats!

Over de auteur: Annelies Janssens is biologe en herborist. Zij is docent opleiding Herborist, en medebezieler van het Eerste, Tweede en Derde Herboristencongres (22/4/2018 in Gasthuisberg in Leuven) - www.herboristencongres.be

<https://phytoforum.be/> (in opstart)

1. Voorgedoseerde vorm: de dosis is aangegeven op de verpakking
2. FAVV: Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

SOTO
SPEZIALITÄTEN

nu met cashew
i.p.v. tofu!

nu in een
spelt jasje!

samosas
groentepakketje gevuld
op Indische wijze,
typisch gekruid
veggie

verrijgbaar
in uw bio- of
natuurvoedingswinkel

Ratatouille driehoeken
Chaussons à la ratatouille
traditionele plantaardige "ratatouille" vulling
in speltdeeg
vegan

Spinazie Cashew Rolletje
Rollini épinard - noix de cajou
met spinazie en knapperige cashewnoten, hartig gekruid
vegan

www.soto.de